

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Richardi Archdekin Soc. Iesu S. Theol. Professoris
Theologia Tripartita Sive Resolutiones Polemicæ,
Speculativæ, Practicæ, Controversiarum, & Quæstionum,
etiam recentissimarum, quæ in Schola, & ...**

Missionarijs, & alijs animarum Curatoribus, & Theol. studiosis solerter
accommodatæ ...

De Controversijs Polemicis, & Scholasticis, etiam modernis

Archdekin, Richard

Antverpiæ, 1682

§. 3. Explicatur, & probatur necessitas scientiæ Mediæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40853

Explicatur, & probatur necessitas scientiæ Mediæ.

Scientiam in Deo Mediã negant, ut dixi, Sex professo Thomistæ, neque eam admittunt plerique Scotistæ; plures tamen Academiæ, ac Scholæ celebriores eam non excludunt, imo passim à viris doctrinã eximiis, multis, magnificè encomiis celebratur, uti videre est apud P. Henao, & plures alios. Ut verò controversiæ decisio, ejusque probatio distinctius intelligatur.

Dico primò, Admittenda est in Deo scientia illa conditionalium, quam nos mediã vocamus, hoc est, novit Deus infallibili scientiã non solum quid agere possint, sed etiam quid facturæ essent singulæ causæ liberæ, si locarentur in his vel illis circumstantiis ad actionem ponendam vel non ponendam conducentibus, & haberent omnia ad libere agendum requisita, quamvis etiam causæ illæ nunquam sint futuræ, vel certè nunquam in talibus circumstantiis constituendæ; cujus exempla dabimus assert. 2. de Tyriis & Ceilitis.

Scientiam hanc infallibilem de conditionate futuris habere Deum saltem in suis decretis, de quibus infra, admittunt quoque recentiores Thomistæ: negarunt tamen illam absolutè nonnulli antiquiores, ut Ledesma, Cabrera, aliique, qui circa objecta sic conditionate futura agnoscebant tantum in Deo, scientiam conjecturalem: ac Ledesma quidem de scientia futur. conting. disp. 2. differ. 2. disertè asserit, posse quidem Deum iudicare quid foret verosimilius vel probabi-

babilius in tali eventu, non tamen posse definitum iudicium ferre, quod hoc esset aut erit, si illud fiat vel fieret.

Oportet igitur accuratè observare, controversiam celeberrimam inter Thomistas & auctores Societatis non esse sitam in eo, An Deus certò cognoscat futura contingentia quæ nunquam erunt, sed tantum futura essent positâ hac vel illa conditione: in hac enim scientia Deo attribuenda plerique nobiscum conveniunt. Sed quæstio principalis est, An Deus cognoscat illa futura directè in seipsis, aut antecedenter ad sua decreta, ut docent auctores Societatis, an verò in suis Decretis, quæ Thomistæ statuunt in Deo absoluta ex parte actus, & conditionata ex parte objecti circa omnes actiones liberas conditionatè futuras, quale est hoc decretum, Decerno ut si Petrus intret domum Caiphæ Christum neget; si respiciatur à Christo moveatur ad pœnitentiam. Cum autem alij in huiusmodi decretis, cum prædeterminatione physica quibus nituntur, gravem ostendant difficultatem, ut consistant cum libertate actuum humanorum, quam beneficio scientiæ mediæ facilius expediunt; hinc illa scientia contra se, suosque Auctores aliquem invidiæ fomitem ministravit.

Dico tamen secundò, Scientia mediæ jam explicata fundamentum habet solidissimum tam in Scriptura, quàm in Ratione.

Probatum itaque primò, ex pluribus Scripturæ locis, ac præcipuè 1. Regum. c. 23. ubi Davidi Deum consulenti, An descenderet Saul in Urbem Ceilam, & an eo adveniente viri Ceilitæ Davidem Sauli tradituri essent. Respondit Deus, *Si manseris in Ceilam descendet Saul, & à Ceilitis in manus ejus tradèris.* Itaque prævidit Deus sub
condi-

330 Pars 2. Cont 1. De varia in Deo Scientia,
conditione futurum adventum Saulis, & tradi-
tionem Davidis, quæ nunquam absolutè conse-
cuta est. Atqui Deus non habuit decretum quo
voluit ut si David permaneret in urbe, Ceilitæ
eum traderent. Ergo Deus illud prævidere de-
buit independenter à tali decreto per scientiam
quam vocamus mediam. Minor probatur, Quia
Deus non potest velle, aut decernere ut fiat ma-
lum, quale facturus erat Saul postulando sibi
tradi, & Ceilitæ tradendo Davidem innocen-
tem, aliàs enim Deus id decernendo se præberet
authorem actus mali: nam eadem ratio quæ ve-
tat Deum absolutè prædefinire actus peccami-
nosos, prohibet etiam eosdem decernere sub ali-
qua conditione.

Probatur idem ex verbis Christi Matthæi 11.
*Si in Tyro & Sidone facta fuissent virtutes quæ factæ
sunt in te, olim in cilicio & cinere pænitentiam egissent.*
Ubi exprobrat Judæis quod pænitentiam non
egerint, qualem facturi erant Tyrij & Sidonij, si
Deus illis eadem miracula, eandemque gratiam
præbisset. Nullam autem vim habuisset ista
exprobratio, sed potius frivola & iniqua foret, si
necessarium esset, istiusmodi decretum ex parte
actus absolutum, quo statuerit, Deus converte-
re Tyrios si Christus apud illos virtutes & mira-
cula patraisset. Respondere enim Judæi Christo
exprobranti meritò potuissent: *Quid mirum est
convertendos Tyrios si viderent illa miracula, & nos
illis visis minimè converti? Quandoquidem Decretum
habueris convertendi Tyrios si signa illa spectassent, pro
nobis autem sub eadem conditione convertendis desit tale
Decretum, quod tamen ad nostram conversionem est om-
nino necessarium.* Tantumdem enim illud est, ac si
Judex captivum, quem clausum detinet, horte-
tur ut carcere egrediatur, & egredi cunctantem
hoc

hoc modo increpet, Si hoc dicerem socio captivo ille confestim exiret, habeo enim decretum, ubi hoc dicerem simul fores carceris illi referendi, quod tibi facere non decrevi. Quis non videt viro prudenti, multò magis Christo, indignam esse istam increpationem, admissâ necessitate talis decreti.

Retorquet in nos istam Judæorum querelam in nuperis Thesisibus Eximius P. Iansens, nec non Exim. P. Harney thesi 16. *Idem*, inquit, *in tua opinione dicerent (Judæi) ob negatam ipsis vocationem certò congruam*, qualis Tyriis concessa fuisset. At non ferit nos ista retorsio. Replicare enim isti querelæ in nostra sententia meritò potuit Christus, hoc modo: Vestra culpa factum est quod illa gratia sufficiens quâ nunc vocati estis, non fuerit prævisa certò congrua & efficax, qualis omnino esset, si velletis cum ea liberè converti & pænitere, quod in vestra situm est potestate. At non ita ab ipsorum libertate pendebat, quod Deus ab æterno non habuerit Decretum illud ex parte actus absolutum visis miraculis illos convertendi per media prædeterminantia, quale decretum ponunt in Deo respectu Tyrriorum, si ea miracula ipsis proposita fuissent.

Porro ad eneruandam vim argumenti quod supra assumpsimus pro scientia media, novam subtilitatem commentus est Joannes Caramuel in sua Theol. Fundamentali lib. 1. *Thesi 6.* Statuit ille in Tyriis & Sidoniis piam affectionem erga miracula, & decretum actuale amplectendi Religionem quam viderent miraculis comprobata: ex quo, inquit, per infallibilem consequentiam constare poterat, visis prodigiis, convertendos fuisse: pium autem affectum, & illud actuale Tyrriorum decretum cognoscebat
Deus

332 *Pars 2. Cont. 1. De varia in Deo Scientia,*
Deus scientiâ visionis ; nihil igitur opus erat
scientiâ mediâ.

Sed respondeo, machinam hanc imaginariam
facile curruere , negando in Tyrii eo tempore
existisse istud actuale decretum , quod nullo
fundamento ab adversariis astruitur. Vel enim
decretum illud publico Senatus, populique con-
sensu conditum fuit, vel privato singulorum ci-
vium consilio conceptum. Si publico omnium
consensu , incumbit adversariis ostendere , in
quibus tabulis, aut monumentis decretum illud
memoriæ proditum existat, nisi velint agnosce-
re, non Tyriorum decretum, sed suum esse com-
mentum. Si autem asserant privato consilio
singulorum animos miro consensu coaluisse in
pium illud decretum capeffendæ Religionis mi-
raculis confirmatæ ; nemo non videt quam pa-
rum probabilis, multò minus infallibilis sit arca-
nus ille Tyriorum consensus : cum passim in
Scripturis de Tyriorum dura cervice , & impie-
tate extent plurima ; de pio autem ad veram
Religionem affectu nihil uspiam scriptum repe-
riatur, præterquam in eorum libris qui hoc con-
tra scientiam mediam argumentum recenter
excogitarunt ; quod cum ostenderim probabili
fundamento destitutum per se corruere, non est
cur operosius expugnetur.

Aliam , sed non multò meliorem , evadendi
viam tentarunt nuper aliqui , qui ad eundem
Scripturæ locum respondent ; Tyrios præ Ju-
dæis minori affectu suis vitiis , & erroribus ad-
hæsisse : potuit igitur Deus per visionem istius
affectus infallibiliter scire, Tyrios non amplius
erroribus adhæsuros fuisse , si eodem tempore
fuissent fortius impulsus ad pænitentiam per gra-
tiam & miracula, quibus conversi non sunt Ju-
dæi,

dai, utpote suis vitiis & erroribus majori affectu alligati. Sufficiet ergo, absque scientia media, visio divina circa istam Tyriorum dispositionem olim actu existentem, ut inde certò cognoscat eorum penitentiam sub conditione futuram.

Sed contra, Supponere videtur hæc responsio, minorem affectum in vitia, accedente majori impulsu gratiæ, necessariò succumbere, & voluntatem gratiæ tunc impellenti infallibili lege obsecundare: unde sequetur, penitentiam sic prævisam non fore liberam, atque ita hanc responsionem impingere in doctrinam Jansenij de gratia victrici: parum enim referre videtur, siue major impulsus gratiæ necessariò victricis componatur cum minori affectu in vitia, siue cum minori inclinatione concupiscentiæ, modò voluntas sub illis constituta ex vi intrinseca & infallibili istius gratiæ ad actum penitentiae determinari debeat.

Quamquam & hæc objectio, in hypothesi quam supponit, eodem cum priori vitio laboret. Gratis enim assumitur Tyrios & Sydonios, homines insigniter impios, minori affectu suis vitiis adhæsisse, quam Judæos Bethsaidæ incolas, qui Dei notitiã, & lege, & plurimis divinæ ultionis exemplis instructi erant, quibus poterat vehementior in vitia affectus non parum elidi. Et in hoc ipso consistere videtur vis exprobrationis divinæ, quod cum Tyrij & Sidonij infideles majorem haberent obicem conversionis, facilius tamen per eadem miracula, eandemque gratiam liberum voluntatis arbitrium ad penitentiam inflexissent.

Quod si adhuc de Tyriorum moderatori in vitia affectu benignius hic sentiendum esse contendas, cogaris etiam ad Sodomitas idem patrocinium

334 Pars 2. Cont. De varia in Deo Scientia,
cium extendere. Nam in eodem contextu de
Capharnaō Judæorum urbe continuò subjungi-
tur; *Si in Sodomis facta fuissent virtutes quæ in te,
forte mansissent usque in hodiernum diem,* nempe per
secuturam conversionem & pænitentiam. An
ergo cognovit Christus scientiã visionis Sodo-
mitas minori affectu ferri in sua vitia, quam Ju-
dæi Capharnaitæ suis erroribus adhærent? At
contra, ipsa Scriptura disertè testatur *Genesis 13.*
Sodomitas fuisse *homines pessimos*, & in suis vitis
ad extremum induratos: & tamen horum pæ-
nitentia conditionata præ Capharnaitis à Chri-
sto cognita, & prænnunciata fuit, non utique ex
minori in vitia affectu, qui ultricibus è cælo
flammis ac sulphure cohibendus erat; sed ex ip-
sa libera, ac laudabili voluntatis ad pænitendum
determinatione sub conditione futura, & per
scientiam mediam prævisa. Neque video quor-
sum, ob expositionem tam parum solidam, ali-
quæ scientiæ mediæ patroni judicaverint hunc
Scripturæ locum non satis illi patrocinari.

Probatur secundo assertio, ex Ratione, quã
simul scientiæ mediæ singularis usus, ac necessi-
tas declaratur. Quia ad saluandam libertatem &
meritum nostrorum actuum necesse est dicere,
omnes gratias quæ ad actum eliciendum proxi-
mè conducunt esse indifferentes, sic ut voluntas
illis habitis possit seipsam determinare sive ad
agendum, sive ad non agendum; actio enim ad
quam voluntas non à se, sed ab alio principio
determinatur, non potest esse voluntati libera,
aut meritoria. Et tamen ex altera parte necesse
est asserere, aliquas gratias sic dari à Deo ut in-
fallibiliter inferant actum voluntatis creatæ,
cum non possit Deus homines certò destinare
ad merita gloriæ æternæ, nisi per gratias quas
novit

novit fore efficaces. Hæc autem duo optimè conciliantur per scientiam mediam, & non ita per viam cui alij insistant. Nam posito quod Deus istâ scientiâ videat, Si Petrus in talibus circumstantiis habeat hanc gratiam eliciet actum amoris Dei, potest decernere Petro dare in talibus circumstantiis illam gratiam: atque ita decernet gratiam quæ infallibiliter inferet effectum, liberè tamen ponendum, ex determinatione libera Petri per scientiam mediam prævisâ. At verò absque ista scientia non ita apparet, quâ ratione possit dicta efficacia gratiæ à Deo dandæ cum libertate voluntatis conciliari. Debet enim illa efficax & infallibilis connexio gratiæ cum actu provenire, vel ex ipsâ natura & entitate gratiæ, per se determinantis, & sic non relinquet voluntatem proximè indifferentem ut possit seipsam determinare: vel certè ponet aliud quo proximè determinetur in præjudicium libertatis. Quæ difficultas plures etiam ante Jansenium, in eum errorem impulit, ut absolute negarent ad libertatem requiri illam voluntatis indifferentiam. Hunc nos scopulum existimamus aptissimè declinari per usum scientiæ mediæ jam expositum, alij aliter, quorum varias & probabiles de hoc puncto sententias dabimus infra in Controversia 7.

S. 4.

Dissolvuntur breviter variorum Argumenta contra scientiam Mediam.

Obiiciunt primò, Scientiam mediam auferre Deo rationem primæ causæ, & primi liberi. Absit